

הרהורים על אימון שריון

„משקיף“

לא-מעט. כאשר תרגיל מסוג זה נערך בשטח מדברי — או בשטח אחר אשר אין בו „צואר בקבוק“ של נתיבי-מסע ונקר-דו-ת-מעבר שהכוח חייב ל„השתחל“ דרכן — מן-ההכרח שהתרגיל יהיה נייד כל הזמן, עד לרגעי-ההתנגשות האחרונים; במצב כזה שאלה היא אם יש מקום לבסיסים-מוצקים.

לדעתי המושג „בסיס-מוצק“ נוגד את עצם מהותו של תרגיל שנועד להפיק לקחים של לוחמת שריון-בשריון. וכל-כך למה? — כדי לארגן גדודי רגלים, או חרמ"ש, בבסיס-מוצק — נחוצות שעות רבות; משכה של מלאכה זו מותנה בסוג הקרקע ובאמצעי ההתחפרות ובמצב הטר-פוגרפי. אם מתארגן אחד הצדדים בבסיס-מוצק, הרי לרוב מעיד הדבר על אחת משתי האפשרויות: או שהוא יודע או משער בעוד מועד (זמן רב לפני הקרב) היכן תהיה ההכרעה, או שאותו מקום הוא נקודת-מעבר הכרחית ליריב. בסיס-מוצק שכזה מקנה יתרון עצום למגן בשעת מלחמה אך הוא בעוכריו של תרגיל אשר שולבו בו שאיפות מתודיות להפיק לקחים בתחום לוחמת שריון-בשריון, כי במקרים אלה הופך צד אחד למתגונן. כך עומדים בהגנה ח"ר או ח"ר משוריין בסיוע טנקים מול כוח משוריין בהתקפה. אמנם גם אימון כזה חיוני אך לא ניתן להפיק ממנו לקחים על לוחמת שריון-בשריון.

ישנו יסוד חשוב נוסף אשר לא תמיד ברור אם מקומו יכירנו במסגרת תרגיל לוחמת שריון-בשריון — במיוחד כאשר הוא תופס בו מקום רחב-מדי. הכוונה לפעולות השהיה. עובדת קיומה של ההשהיה מלמדת שבאיזור בו היא נערכת קיים ציר-תנועה ברור המוליך אל מקום ההשהיה; ומכאן שוב משתמע מערך קר-קעי התפוס על-ידי כוחות מתגוננים המ-נהלים קרב נייה. גם צורת-קרב זו רחוקה מלהיות לוחמת שריון-בשריון בנוסחה הקלאסית.

— בעזרתה של מנהלת התרגיל גורם להתלקחות-רבתי, לקרב — בעת-ובעונה אחת, או בהפרשי-זמן קטנים — בו נוטלים חלק כל כוחות השריון המשתתפים בתר-גיל דו-צדדי כזה. בקרב באים לביטוי כל הבעיות המוכרות לנו היטב של קרבות שריון-בשריון (למי מנסיון-לחימה, למי מנסיון-אימונים ולמי תיאורטית) כגון: בחירת שדה-הקרב, שעה או שעתיים (ולפעמים — עשר דקות בלבד) לפני ההתלקחות; הצורך לשקול כיצד להקים בסיסים-מוצקים או תחליפים להם; הצמדת האויב לקרקע על-ידי חלק מהכוחות; תמרון שאר הכוחות תוך ניצול כיוון-הרוח (בעיית האבק והעשן). כיוון השמש (לצו-רך סנוור) וכיוצא באלה גורמים. וכל זה חייב להיעשות תוך כדי תנועה דו-צדדית, עד לתפיסת עמדות-האש. גם אז — נמשך המצב של „תפיסת עמדות“ פרק-זמן קצר-ים בלבד; שכן כששני טנקים מגיעים למצב של ירי בטווח יעיל — זה מול זה — חייב הקרב בנייהם להיחתך מייד, ואי-אפשר ל„משוך“ אותו שעות ארוכות.

כך נראה בעיני תרגיל ה-שיא. אין בו מקום (אף מבחינה „מתודית“ צרופה) למצבים כגון זה: פלוגת טנקים נעה ומת-קדמת, כשהיא מסתנוורת מאבק-עצמה ומהשמש בעוד פלוגת טנקים „יריבה“ צופה בה ממרחק-מה בניחותא. הקצבת זמן רב מדי לשיקולים ולהכרעות מתדיים של מנהלת התרגיל היא בעכרי האימון. בתרגיל בו רוצים להפיק לקחים בלוחמת שריון-בשריון יש להגיע להכרעה תוך 10 דקות לכל-היותר. כשפלוגות הטנקים ב-„קרב-מגע“ יש לקבוע כמה טנקים נשארו לפלוגה האחת המגולה והפגיעה ביותר — וכמה לאחרת. יש לומר ל„מושמדים“ להסתלק מ„שדה-הקרב“. אמנם לפי נוהג כזה עלולה לוחמת השריון בשריון להס-תיים מהר-מדי; אבל אין כל ספק של-מעשה יהיו בה אז לקחים רבים יותר. ואם רוצים דווקא להמשיך — אפשר אף לפתוח „בשלב ב' של התרגיל“. והרי עוד צד של העניין — ודווקא צד שאחדים התנסו בו

נרחבת מאוד היא יריעת האימונים בהם חייבת להתנסות עוצבה משורינת בצה"ל. עליה להיות מוכנה לכל צורת קרב: יום-לילה, שטח הררי, שטח פתוח, הגנה והתקפה, לחימת שריון-בשריון, הקמת בסיסים-מוצקים ו„שאר הדברים הטובים“. המחשבות שאנסה להביען להלן תוגשנה כאן בקיצור רב; מהן — על דברים שראיתי או התנסיתי בהם, בשנים האחר-רונות; מהן — על דברים שנעשו בחיל-השריון של צה"ל כבר לפני שנים רבות (ויש — הם שאובים מנסיונם של חילות-שריון זרים); ומהן — על האפשרי, על דברים שציפיתי לראותם והנני מצפה לראותם.

מהי גולת הכותרת של אי-מוני-שריון, השיא שאליו יש להגיע לאחר חודשים או שנים של התנסות בכל מיני אימונים או תרגילים? לא-קל להגדיר את שיא האי-מונים הגדרה חיובית. מוטב, אולי, לתאר תחילה צורות אחדות של תרגול שאינן מהוות עדיין גולת-כותרת זו. הדוגמאות רבות: פלוגה תוקפת ופלוגה אחרת, בצי-רוף אלמנטים של נשק ג'ט ושל חיל-רגלים, בולמת אותה; חטיבה מתכננת התקפה על בסיס-מוצק הנמצא במקום מתאים מבחינה טופוגרפית, ובו כשני גדודי רגלים וגדוד טנקים — דהיינו חטי-בה מעורבת בהגנה; התנגשויות בין כר-חות-משהים בעוצמה של פלוגות המתנג-שים בפלוגות היריב בציר כלשהו. וניתן להכביר בדוגמאות נוספות.

וישאל השואל: מהי איפוא, אותה גולת-כותרת, אותו „שיא“ של אימון? שיאו של אימון הוא תרגיל בין שני כוחות שריון יריבים — נניח בעוצמה של גדוד ומעלה — הנעים זה לקראת זה משני קצותיה של גזרה, מנסים לאכן זה את זה ומתאמצים, על-ידי כוחות-הסיוע שלהם, לגלות את כוחות הצד שכנגד. לבסוף משתדל אחד הצדדים, נניח המגן, למנוע מיריבו למלא את משימתו. והדבר (כמובן